

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců Mgr. Gabriely Bašné a Mgr. Martina Kříže v právní věci žalobce: **Oživení, o. s.** se sídlem Praha 2, Lublaňská 18, zast. Mgr. Andreou Kohoutkovou, advokátkou se sídlem Praha 6, Muchova 13/232, proti žalovanému: **České dráhy, a.s.** se sídlem Praha 1, Nábřeží L. Svobody 1222, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného správního orgánu,

t a k t o :

- I. Žalovaný je povinen vydat rozhodnutí o odvolání žalobce ze dne 25. 9. 2013 proti rozhodnutí společnosti České dráhy, a. s. ze dne 9. 9. 2013, č. j. 57403/2013-O25, ve věci žádosti žalobce ze dne 27. 3. 2012 o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., do 15 dnů od právní moci rozsudku.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 8.800,- Kč do jednoho měsíce od právní moci rozsudku k rukám zástupkyně žalobce Mgr. Andrey Kohoutkové, advokátky.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou dne 26.5.2014 domáhal ochrany před nečinností předsedy představenstva Českých drah (dále jen „žalovaný“), který dosud nerozhodl o jeho odvolání ze dne 25. 9. 2013 proti rozhodnutí Českých drah, a. s. (dále též „povinný subjekt nebo správní orgán I. stupně“) ze dne 9. 9. 2013, č. j. 57403/2013-O25 o odmítnutí části žádosti žalobce ze dne 27. 3. 2012 podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon o informacích“).

Povinný subjekt posoudil žádost žalobce ze dne 27. 3. 2012, ve které požadoval:

a) informace o tom, jaké všechny smlouvy či dodatky ke smlouvám uzavřela společnost České dráhy, a. s. se společnostmi Masaryk Station Investment, a. s., IČO 271 642 33 a Masaryk Station Development, a. s., IČO 271 858 42, a to ve formátu: název smlouvy (dodatku smlouvy), datum uzavření smlouvy (dodatku smlouvy), identifikace smluvních

stran, jméno osoby či osob, která/které smlouvu (dodatek smlouvy) za každou smluvní stranu podepsala;

b) kopie všech smluv podle bodu 7. žádosti, včetně případných smluvních dodatků a příloh;

c) kopie stanoviska advokátní kanceláře Rychetský a Hlaváček k materiálu „Řešení lokality Praha – Masarykovo nádraží – prováděcí smlouvy“ z roku 2006, včetně případných dodatků a příloh (dále jen „žádost“).

Správní orgán I. stupně žádost v rozsahu bodu b) odmítl, neboť požadované informace jsou obchodním tajemstvím dle ustanovení § 17 obchodního zákoníku ve smyslu § 9 zákona o informacích. V odůvodnění uvedl, že žalobci požadované kopie předmětných smluv nelze poskytnout, neboť informace obsažené ve smlouvách naplňují všechny znaky obchodního tajemství podle § 17 obchodního zákoníku a proto podle § 9 zákona o informacích nelze žadateli poskytnout všechny informace požadované v části b) žádosti. Smlouvy obsahují skutečnosti technické obchodní povahy, které se týkají podniku společnosti České dráhy, a. s., přičemž tyto skutečnosti mají pro společnost České dráhy, a. s., materiální i nemateriální hodnotu a nejsou v příslušných obchodních kruzích běžně dostupné. Požadované informace mají být, rovněž dle vůle společnosti České dráhy, a. s., utajeny a společnost České dráhy, a. s., odpovídajícím způsobem zajišťuje utajení těchto informací. Společnost České dráhy, a. s., tímto dále sdělila, že právo k obchodnímu tajemství vykonává společnost České dráhy, a. s.

Dále správní orgán I. stupně odmítl poskytnout informaci podle § 11 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 9 zákona o informacích v rozsahu bodu c) žádosti, neboť požadované informace se vztahují výlučně k vnitřním pokynům povinného subjektu. V odůvodnění k tomu uvedl, že požadované stanovisko představuje dokument, který se vztahuje výlučně k vnitřním pokynům, resp. vnitřním záležitostem povinného subjektu a setrval tak na svém závěru, že zpracování stanoviska advokátní kanceláří k výše uvedené problematice bylo a je výlučně vnitřní záležitostí společnosti České dráhy, a. s. Nad rámec uvedeného doplnil, že obsahem stanoviska jsou informace, které představují skutečnosti technické obchodní povahy, mající určitou materiální i nemateriální hodnotu, které nejsou v příslušných obchodních kruzích běžně dostupné a společnost České dráhy, a. s., jejich utajení odpovídajícím způsobem zajišťuje. Výše uvedené stanovisko, resp. informace ve stanovisku obsažené jsou tedy obchodním tajemstvím ve smyslu § 17 obchodního zákoníku. Požadované stanovisko nelze tedy žadateli poskytnout, neboť se týká v souladu s § 11 odst. 1 písm. a) zákona o informacích vnitřních záležitostí společnosti České dráhy, a. s.

Žalobce v žalobě zrekapituloval skutkový stav a uvedl, že o jeho žádosti prvně povinný subjekt rozhodl dne 16. 4. 2012 rozhodnutím o odmítnutí informace č. j. 1343/2012-O-25 (dále jen „rozhodnutí povinného subjektu č. 1“), v němž žalobci částečně poskytl informaci dle písm. a) a sice omezené informace o seznamu uzavřených smluv mezi žalovanou společností a společnostmi Masaryk Station Investment a Masaryk Station Development. Na základě odvolání žalobce ze dne 23. 4. 2012 (dále jen „odvolání žalobce č. 1“) bylo rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 5. 2012, č. j. 56976/2012-O-25 (dále jen „rozhodnutí žalovaného č. 1“) prvoinstanční správní rozhodnutí zrušeno a věc vrácena k novému projednání. Povinný subjekt zůstal nečinný a teprve na základě předžalobní výzvy žalobce ze dne 19. 6. 2012 vydal dne 28. 6. 2012 opět odmítavé rozhodnutí, č. j. 1731/2012-O-25 (dále jen „rozhodnutí povinného č. 2“). Žalobce proti němu podal znovu odvolání podáním ze dne 9. 7. 2012, o kterém žalovaný v zákonné lhůtě nerozhodl, proto mu žalobce zaslal předžalobní upomínku dne 16. 8. 2012. Stejněho dne byl žalobci doručen přípis žalovaného ze dne 9. 8. 2012, č. j. 57657/2012, kde bylo potvrzeno rozhodnutí povinného subjektu požadované informace žalobci ve skutečnosti neposkytnout, s odvoláním na nutnost vyčkat vyjádření smluvních partnerů k této věci (dále jen „rozhodnutí žalovaného č. 2“). Žalovaný sice ve stejném dopise přislíbil požadované smlouvy a jiné listiny ve lhůtě 1 měsíce

poskytnout, avšak do dne podání žaloby (což je již téměř dva roky) tak neučinil. Své rozhodnutí informace žalobci neposkytnout následně potvrdil žalovaný i přípisem ze dne 4. 9. 2012, č. j. 1039/2012-KGŘ a to jako reakci na předžalobní upomínku žalobce ze dne 16. 8. 2012.

Tyto obstrukce žalovaného byly předmětem soudního řízení před zdejším soudem, který dne 26. 4. 2013 vydal rozsudek č. j. 11 A 148/2012-84, jímž rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2012 zrušil pro nepřezkoumatelnost, pročež nenařídil žalovanému podle § 16 odst. 4 zákona o informacích žalobci požadované informace vydat. Zmíněný rozsudek Městského soudu v Praze měl na jednání žalované společnosti vliv jen velmi nepatrný, resp. byl jí pouze zřetelným návodem, jak informaci žalobci legálně nikdy neposkytnout, a sice nikdy nevydat takové rozhodnutí žalovaného, které by Městský soud v Praze mohl po obsahové stránce jakkoliv posoudit a po věcné stránce přezkoumat.

Po citovaném rozsudku Městského soudu v Praze nasadila žalovaná společnost novou taktiku a rozhodla se nikdy nevydat takové rozhodnutí žalovaného, kterým by byla věc pravomocně před jejími orgány ukončena. Žalovaná společnost od května 2013 opakovaně vydává v první instanci rozhodnutí o odmítnutí informace, které pak ve druhé instanci opakovaně ruší jako rozhodnutí neobsahující dostatečné důvody pro odmítnutí informace, avšak to jen proto, aby následně v první instanci vydala žalovaná společnost obsahově zcela totožné rozhodnutí o odmítnutí informace. V době podání žaloby byla žádost žalovanou společností již 5x odmítnuta, kdy rozhodnutí povinného subjektu bylo následně 4x v rámci odvolacího řízení vždy zrušeno a vráceno zpět k novému projednání a k novému vydání rozhodnutí o odmítnutí informace. V posledním případě již žalovaná o podaném odvolání vůbec nerozhodla a žalobci sdělila, že tak ani neučiní a nepřeje si být žalována.

Konkrétně byla od rozsudku Městského soudu v Praze ve věci sp. zn. 11A 148/2012 vydána tato rozhodnutí:

- rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 5. 2013, kterým bylo na základě rozsudku Městského soudu v Praze ve věci sp. zn. 11A 148/2012 zrušeno rozhodnutí povinného subjektu ze dne 28. 6. 2012. Následně bylo vydáno rozhodnutí povinného subjektu ze dne 27. 5. 2013, kterým byla žádost o informace odmítnuta (rozhodnutí povinného subjektu č. 3). K odvolání žalobce ze dne 5. 6. 2013 a po předžalobní upomínce bylo rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 7. 2013 rozhodnutí povinného subjektu ze dne 27. 5. 2013 zrušeno (rozhodnutí žalovaného č. 3). Rozhodnutím povinného subjektu ze dne 22. 7. 2013 byla žádost žalobce o informace odmítnuta (rozhodnutí povinného subjektu č. 4). Rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 8. 2013 bylo k odvolání žalobce ze dne 31. 7. 2013 zrušeno rozhodnutí povinného subjektu ze dne 22. 7. 2013 (rozhodnutí žalovaného č. 4). Rozhodnutím povinného subjektu ze dne 9. 9. 2013 byla žádost žalobce o informace odmítnuta. Proti tomuto rozhodnutí se žalobce řádně a včas odvolal podáním ze dne 25. 9. 2013 (dále jen „poslední odvolání žalobce proti rozhodnutí povinného subjektu“), o kterém žalovaný dosud nerozhodl. Žalovaný fakticky opětovně „neformálně“ odmítl informaci sdělením ze dne 20. 11. 2013, doručený žalobci až dne 9. 12. 2013, respektive vypravený žalovaným k poštovní přepravě až po obdržení předžalobní upomínky žalobce, tedy až dne 6. 12. 2013, a žalobci sdělil, že o podaném odvolání rozhodovat nebude.

Podle žalobce je tak nade vší pochybnost zřejmé, že žalovaný má v plánu nikdy nevydat pravomocné rozhodnutí, které by mohl Městský soud v Praze po obsahové stránce přezkoumat, tedy takové rozhodnutí, které by obsahovalo jakékoliv relevantní důvody odpovídající důvodům pro odmítnutí informace podle zákona o informacích. Výše popsané kroky žalované společnosti nejsou činěny z neznalosti zákona či nevědomě, byť ani to by takový postup nemohl ospravedlnit, ale naopak

jsou motivovány jediným účelem, a sice nikdy informaci žadateli neposkytnout a zejména se vyhnout situaci, kdy k takovému kroku by mohla být nucena za pomoci exekuce na majetek. Z předchozího chování žalovaného je přitom zřejmé, že si je vědom své povinnosti vydat ve věci rozhodnutí, které lze napadnout žalobou ve správním soudnictví, avšak záměrně tak neučinil. V dané věci dokonce opakovaně po druhé „ukončil“ informační spor tím, že žalobci neformálně „slibuje“ informace poskytnout výměnou za to, že se žalobce nebude svého práva domáhat soudně. Žalovaná společnost tak dlouhodobě a opakovaně zneužívá situace, kdy je sama sobě odvolacím orgánem. Žalovaná o podaném odvolání nerozhodla ani po posledním rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 4. 2014, č. j. 10 A 18/2014-52, z jehož odůvodnění je zřejmé, že postup žalovaného je zneužitím postavení žalované společnosti.

Žalobce žádal, aby soud žalovanému uložil povinnost rozhodnout o jeho odvolání ze dne 25. 9. 2013 proti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o informaci ze dne 9. 9. 2013, č. j. 57403/2013-O25 do tří dnů od právní moci rozsudku.

Podle písemného vyjádření k žalobě žalovaný považoval žalobu za nedůvodnou a argumentaci žalobce za účelovou. Zdůraznil, že žalobci bylo opakovaně písemně sděleno, že mezi žalovaným a jeho smluvními partnery probíhají dlouhodobá jednání, týkající se novace stávajících vztahů, v rámci jednání žalovaný vyžaduje změny dosavadních smluvních ujednání, a předpokládá, že po přijetí těchto změn smluvními partnery bude moci poskytnout požadované dokumenty bez toho, že by došlo k zásahu do práv smluvních partnerů. S ohledem na personální změny ve vedení žalovaného však jednání nebyla dosud ukončena. Je připraven požadované dokumenty poskytnout a to i přes skutečnost, že tyto dokumenty podléhají výluce stanovené v příslušných ustanoveních zákona o informacích. Vždy postupoval podle příslušných právních předpisů, došlo-li k vydání odmítavého rozhodnutí o žádosti, bylo takové rozhodnutí vždy opřeno o konkrétní ustanovení zákona, pokud žalovaný toto rozhodnutí zrušil, měl vždy pro takový postup relevantní důvody a rozhodně tak nečinil v úmyslu činit obstrukce proti zájmům žalobce.

Konstatoval, že odmítl žádost žalobce především proto, že požadovaná informace je obchodním tajemstvím podle § 9 zákona o informacích. K tomu poukázal na § 504 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „Občanský zákoník“) a měl za to, že předmětem žalobcem požadovaných dokumentů jsou konkurenčně významné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem žalovaného a proto žalovaný odpovídajícím způsobem zajišťuje jejich utajení.

Požadované informace jsou vyňaty z informační povinnosti podle zákona o informacích i z toho důvodu, že se nevztahují k činnosti související s nakládáním s veřejnými prostředky, již je provozování veřejné osobní dopravy. K tomu poukázal na § 10 odst. 1 zákona č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci, správa železniční dopravní cesty a o změně zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku ve znění pozdějších předpisů. Měl za zřejmé, že zákon o Českých drahách rozlišuje dva způsoby nakládání s vlastními finančními prostředky rozlišením veřejných prostředků, které jsou vynakládány v souvislosti s provozováním veřejné osobní železniční dopravy, a prostředků ostatních. V daném případě lze odlišit materiální původ finančních prostředků, kdy se v případě požadovaných smluv jedná o výkon vlastní ekonomické činnosti, tj. nakládání s nemovitostmi ve vlastnictví obchodní společnosti a nikoli provozování veřejné osobní železniční dopravy. Žalovaný nemůže být v této oblasti postaven na roveň jiných veřejných institucí, jako např. ministerstva nebo jiného státního orgánu, což jsou ryze nepodnikatelské subjekty. Jeho povinnost poskytovat informace na

základě zákona o informacích je zúžena, kdy požadované informace se nevztahují k činnostem souvisejícím s nakládáním s veřejnými prostředky, jíž je provozování veřejné osobní železniční dopravy. S ohledem na tyto skutečnosti je nutno přistupovat k žádostem o poskytnutí informace individuálně. Aplikace zákona o informacích nepřihlízející ke konkrétním podmínkám může žalovanému přivodit značnou újmu.

K vlastní namítané nečinnosti žalovaného upozornil, že v řízení, které je předmětem žaloby, vždy konal, tudíž nebyl a není nečinný. V případě, že žalovaný vydal rozhodnutí v prvním stupni, zabýval se podaným odvoláním vždy příslušný odvolací orgán. Z jeho strany bylo ve všech případech reagováno na odvolání podané žalobcem. Žalobci byly příslušné písemnosti zasílány. Z toho důvodu nelze námitku nečinnosti považovat za důvodnou.

V daném případě by realizace práva na informace žalobcem mohla být výkonem práva, který odporuje dobrým mravům. Žalobce vymáhá na žalovaném informace, které jsou obchodním tajemstvím a jejich případné zneužití v rámci podnikatelského prostředí by mohlo žalovanému, resp. obchodním partnerům přivodit značnou újmu. Každý výkon práva, tedy i výkon práva podle zákona o informacích, by měl být v souladu s dobrými mravy. K tomu upozornil na rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 18. 12. 2002, sp. zn. III ÚS 156/02.

Z procesní opatrnosti navrhl soudu, zda nejsou dány podmínky pro odmítnutí žaloby podle § 46 s. ř. s., ve spojení s § 4 odst. 1 písm. b) téhož zákona s poukazem na § 1 odst. 1 správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb., správní řád) s tím, že žalovaný, jakožto podnikající akciová společnost pohybující se na trhu, výše uvedené definici správního orgánu neodpovídá.

Podle žalovaného nejsou dány důvody pro postup podle § 56 odst. 1 s. ř. s.

K žádosti o předložení úplného spisového materiálu sdělil, že spis byl zaslán na Nejvyšší správní soud v souvislosti s jinou žalobou žalobce proti žalovanému, vedenou pod sp. zn. 10A 18/2014, přičemž předmětem obou žalob je identická žádost o poskytnutí informace.

Žalovaný uvedl, že není nečinný a žádal, aby soud žalobu zamítl.

Soud o věci jednal po té, kdy byla věc připravena k projednání a rozhodnutí a kdy byl vrácen žalovanému spisový materiál předložený jím Nejvyššímu správnímu soudu k projednání kasační stížnosti ve věci rozsudku zdejšího soudu ze dne 25. 4. 2014, č. j. 10A 18/2014 – 52, o které Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) rozhodl rozsudkem ze dne 28. 1. 2015, č. j. 6As 113/2014 – 35.

Soud ve věci rozhodoval bez nařízení ústního jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť účastníci takový postup soudu akceptovali, a podle § 56 odst. 3 téhož zákona, neboť se jedná o věc ze zákona přednostní.

Žaloba je důvodná.

Při posouzení soud vyšel z následující právní úpravy:

Podle ustanovení § 79 odst. 1 s. ř. s. ten, kdo bezvýsledně vyčerpá prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek.

Podle ustanovení § 81 odst. 1, 2 téhož zákona soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí. (2) Je-li návrh důvodný, soud uloží rozsudkem správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení a stanoví k tomu přiměřenou lhůtu, ne však delší, než kterou určuje zvláštní zákon.

Podle ustanovení § 16 odst. 2, 3 zákona o informacích v rozhodném znění povinný subjekt předloží odvolání spolu se spisovým materiálem nadřízenému orgánu ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení odvolání. (3) Nadřízený orgán rozhodne o odvolání do 15 dnů ode dne předložení odvolání povinným subjektem. Lhůta pro rozhodnutí o rozkladu je 15 pracovních dnů ode dne doručení rozkladu povinnému subjektu. Lhůtu nelze prodloužit.

Z podané žaloby, obsahu spisového materiálu a písemného vyjádření žalovaného k žalobě vyplynulo, že rozhodnutím povinného subjektu č. 5 (rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 9. 9. 2013, č. j. 57403/2013-O25) byly žalobci opakovaně odmítnuty informace požadované v žádosti pod bodem b) a c) s tím, že se žádostí opětovně zabýval a s přihlédnutím k námitkám žadatele uvedeným v odvolání (míněno odvolání ze dne 31.7.2013 proti rozhodnutí povinného subjektu ze dne 22. 7. 2013, č. j. 57403/2013-O25) dospěl k závěru, že informace obsažené ve smlouvách požadovaných pod bodem b) žádosti naplňují všechny znaky obchodního tajemství ve smyslu § 17 obchodního zákoníku a proto je podle § 9 zákona o informacích nelze žadateli poskytnout (k žádosti o informace pod písmenem b)). Dále žádosti nevyhověl v bodu c), neboť podmínky pro neposkytnutí informací nadále trvají, když požadované stanovisko představuje dokument, který se vztahuje výlučně k vnitřním pokynům, resp. vnitřním záležitostem povinného subjektu, pročez je třeba žádost v tomto rozsahu odmítnout podle § 11 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 9 zákona o informacích. Nad rámec uvedeného doplnil, že požadované stanovisko, resp. informace v něm obsažené jsou obchodním tajemstvím ve smyslu § 17 obchodního zákoníku, neboť představují skutečnosti technické a obchodní povahy, mající určitou materiální a nemateriální hodnotu. Tyto skutečnosti nejsou v příslušných obchodních kruzích běžně dostupné a společnost České dráhy, a. s., jejich utajení odpovídajícím způsobem zajišťuje. Rozhodnutí povinného subjektu bylo žalobci doručeno dne 18. 9. 2013.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce podáním ze dne 25.9.2013 včasné odvolání (došlo do kanceláře generálního ředitele dne 30. 9. 2013, č. j. 1138 a do podatelny Českých drah, a. s., dne 1. 10. 2013, č. j. 3782), v němž uvedl podrobně důvody, pro které s rozhodnutím povinného subjektu nesouhlasí a zdůraznil k písmenu a) žádosti, že stále nebyly poskytnuty informace o uzavřených dodatcích ani osobách, které smlouvy a dodatky uzavřely. K písmenu b) namítal, že povinný subjekt opakovaně přistoupil k odmítnutí smluv jako celku a přes výslovný pokyn předsedy představenstva ze dne 10. 5. 2013, pokyn nadřízeného ani v náznaku nerespektoval. Z jeho jednání je patrná zjevná obstrukce při vyřizování žádosti o informace a lze jen konstatovat, že odůvodnění postupu povinného subjektu se s postupem let naopak čím dál více zkracuje a stává se stále více nepřezkoumatelným. Žalobce měl tak za to, že smyslem postupu povinného je vyvolávat soudní spory, ve kterých nelze jeho rozhodnutí po věcné stránce přezkoumat, kdy ani v jednom případě (žádost byla 5x odmítnuta) povinný neuvedl, z jakých konkrétních důvodů považuje informace za údajně chráněné z důvodu obchodního tajemství. Podle žalobce ve skutečnosti v rozhodnutí žádné konkrétní důvody ochrany uvedeny nejsou, protože žádné takové ani neexistují. K tomu poukázal na § 17 obchodního zákoníku a pět zákonem stanovených znaků obchodního tajemství, jakož i judikaturu Nejvyššího správního soudu k této problematice. K písmenu c) žádosti namítal, že stejně jako v předchozích pěti rozhodnutích o odmítnutí informace povinný subjekt v odůvodnění rozhodnutí nic bližšího neuvádí a nelze tak vyčíst, v čem má údajné obchodní tajemství spočívat. Konstatoval, že §

11 odst. 1 písm. a) zákona o informacích je pouze fakultativním důvodem pro odmítnutí informace, který povinný subjekt nemusí využít, přičemž informace podle tohoto zákonného ustanovení nelze odmítnout, ale maximálně jejich rozsah omezit a pokud tedy povinný subjekt neposkytne informaci, která byla žádána (kopie listin), musí vždy poskytnout alespoň informaci o jejich obsahu, což neučinil. Zmíněné zákonné ustanovení se vztahuje toliko k vnitřním pokynům a personálním předpisům povinného subjektu. Takovým pokynem by mohl být blíže určený pokyn k vypracování stanoviska, které však žadatel nepožaduje, nikoli stanovisko advokátní kanceláře samotné. Vypracované stanovisko nemá k vnitřním pokynům ani personálním předpisům povinného naprosto žádnou vazbu, jeho předmětem není řešení vnitřních poměrů povinného subjektu, ale konkrétní prováděcí smlouva uzavřená s třetí stranou.

Z těchto důvodů se žalobce v odvolání domáhal po žalovaném zrušení odvoláním napadeného rozhodnutí a přikázání povinnému subjektu požadované informace poskytnout.

V podání ze dne 18. 11. 2013 uplatnil žalobce předžalobní upomínku k vyřízení žádosti o informace ze dne 27. 3. 2012, po shrnutí skutkového stavu upozornil na to, že o jeho odvolání ze dne 25. 9. 2013 dosud nebylo rozhodnuto a vyzýval nadřízený orgán, tj. předsedu představenstva, ve smyslu § 80 odst. 3 správního řádu k okamžitému zjednání nápravy s tím, že jinak bude podána další správní žaloba (do kanceláře generálního ředitele Českých drah, a. s., došlo dne 20. 11. 2013, č. j. 1404, do Českých drah, a. s., došlo dne 22. 11. 2013, č. j. 4495).

O odvolání nebylo žalovaným ke dni vyhlášení rozsudku rozhodnuto.

Z uvedeného je zřejmé, že žalovaný ke dni rozhodnutí soudu v projednávané věci o odvolání žalobce doručeném správnímu orgánu I. stupně dne 30. 9. 2013, pod č. j. 1138 a žalovanému dle podacího razítka dne 1. 10. 2013, pod č. j. 3782 proti rozhodnutí povinného subjektu ze dne 9. 9. 2013, č. j. 57403/2013-O25 ve lhůtě stanovené v § 16 odst. 3 zákona o informacích nerozhodl, ač lhůty stanovené v citovaném zákonném ustanovení marně uplynuly. Za tohoto stavu je žalovaný ve smyslu § 81 odst. 2 s. ř. s. nečinný a žaloba je důvodná.

Soud proto postupem podle ustanovení § 81 odst. 1, 2 s. ř. s. rozhodl na základě skutkového stavu zjištěného ke dni vydání rozhodnutí a vyhověl žalobě tak, že uložil žalovanému povinnost rozhodnout o odvolání žalobce způsobem ve výroku rozsudku uvedeným do 15-ti dnů od právní moci rozsudku. Soudem stanovená lhůta pro vydání rozhodnutí o žádosti žalobce není delší, než kterou určuje zvláštní zákon.

Pro úplnost soud k argumentům uvedeným žalovaným v písemném vyjádření k žalobě uvádí, že neshledal důvod pro odmítnutí žaloby, neboť nemá pochyb o tom, že žalovaný je povinným subjektem ve smyslu zákona o informacích, jak ostatně vyplynulo z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 11. 2010, č. j. 10Ca 117/2009-71, ve spojení s rozsudkem NSS ze dne 8. 9. 2011, č. j. 9As 48/2011-129. Žalovaný je správním orgánem, který o žádosti o poskytnutí informací podle zákona o informacích rozhoduje.

Poukaz žalovaného na to, že realizace žalobcova práva na informace by mohla být výkonem práva, který odporuje dobrým mravům, neboť vymáhá na žalovaném informace, které jsou obchodním tajemstvím a jejich případné zneužití v rámci podnikatelského prostředí by mohlo žalovanému, resp. jeho obchodním partnerům, přivodit značnou újmu, soud zdůrazňuje, že takový postoj žalovaného je irelevantní ve vztahu k jeho povinnosti podle § 16 zákona o informacích o podaném odvolání rozhodnout, tím spíše, že žalobce na vydání rozhodnutí o jeho odvolání apeloval i postupem podle § 80 odst. 3 správního řádu. Soud dále připomíná judikaturu Městského soudu v Praze a Nejvyššího správního soudu ve věci žalobce

a žalovaného o poskytnutí informací na žádost žalobce ze dne 27. 3. 2012 a uvádí, že byt byla poslední souzená věc, v níž se žalobce domáhal ochrany před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením proti žalovanému (u Městského soudu v Praze vedeno pod spisovou značkou 10A 18/2014, u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 6As 113/2014) zamítnuta, bylo v odůvodnění rozsudku konstatováno, že soudní ochrana před opakovaným účelovým rušením rozhodnutí povinného subjektu o neposkytnutí informací odvolacím orgánem prostřednictvím řízení o žalobě proti rozhodnutí o odvolání, v rámci něhož může být uplatněn postup podle § 16 odst. 4 zákona o informacích, je při celkovém zhodnocení a v porovnání s dalšími prostředky soudní ochrany (řízení ve věci zásahové žaloby) prostředkem nejúčinnějším a i z řady dalších důvodů nejvhodnějším. Konkrétní situace stěžovatele je do značné míry specifická v důsledku toho, že teprve v rozsudku ze dne 11. 10. 2013, č. j. 7As 4/2013-81 Nejvyšší správní soud potvrdil, že rozhodnutí, jímž odvolací orgán ruší rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti a věc mu vrací k dalšímu řízení, může být za určitých okolností podrobeno soudnímu přezkumu a to právě s ohledem na specifika řízení o poskytnutí informace. Nejvyšší správní soud dále uvedl, že v současné praxi povinných subjektů se bohužel nezdá vyskytovat situace, že po skutkové stránce, i z hlediska právního posouzení, je zřejmé, že žádosti o poskytnutí určité informace musí být povinným subjektem vyhověno, neboť neexistují žádné skutečné důvody, pro které by bylo možno poskytnutí informace odepřít, přesto však povinný subjekt z důvodů, které často nejsou navenek zřejmé, nemá zájem informaci poskytnout či má zájem poskytnutí informace při nejmenším co nejvíce oddálit. Povinný subjekt takto jedná v rozporu se smyslem a účelem zákona, avšak jelikož obvykle nemůže svoji nevůli dodržovat zákon otevřeně projevit, uchyluje se k obstrukcím, účelovému postupu, zdržování a fakticky zneužívá svého vrchnostenského postavení při postupech a řízeních ve věci poskytnutí informace. Často pak povinný subjekt a odvolací orgán, které v řadě případů fakticky a institucionálně splývají, a tak je tomu u žalovaného, jako odvolacího orgánu a povinného subjektu i v nyní projednávané věci, k těmto praktikám používají i instanční vztah, jenž mezi nimi existuje. Je zjevné, že uvedeným snahám nerespektovat zákon musí být správní soudnictví schopno čelit a musí najít procesní prostředky, jak povinné subjekty přimět k tomu, aby informaci, která poskytnuta být má, poskytli řádně a bez průtahů.

K tomu Nejvyšší správní soud poukázal na bod 15. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7Aps 3/2008-98, podle něhož „smyslem a účelem soudní ochrany před nezákonným jednáním veřejné správy je poskytnout jednotlivci účinný prostředek obrany a to zásadně bez ohledu na formu, kterou veřejná správa jedná. Takový právní prostředek musí dokázat nezákonnému jednání či postupu zabránit, děje-li, se včetně toho, aby veřejnou správu donutil konat tam, kde konat má (k tomu směřuje článek 36 odst. 1 Listiny), anebo nezákonné jednání odstranit, událo-li se již (k tomu směřuje zejména článek 36 odst. 2 Listiny). Odstavec 3 zmíněného článku pak zajišťuje, že mohou být reparovány materiální následky veškerého nezákonného jednání veřejné správy svěrovaného vůči jednotlivci. Byla-li by totiž možná soudní ochrana pouze vůči některým formám nezákonného jednání veřejné správy (typicky formálním rozhodnutím), bylo by pro běžného zákonodárce velmi jednoduché se jí vyhnout tím, že by tu část činnosti veřejné správy zaměřené proti jednotlivcům a dotýkající se jejich základních práv, kterou by chtěl vyjmout ze soudní ochrany, uskutečňoval ve formách této ochrany nepodléhajících. Něco takového by nerespektovalo ústavní požadavek šetření podstaty a smyslu základního práva na soudní ochranu před nezákonným jednáním veřejné správy.“

Úkolem správního soudnictví v oblasti poskytování informací je tedy zajistit jak věčný rámec poskytování informací, tj. že budou poskytnuty ty informace, které být poskytnuty mají a nebudou poskytnuty, které být poskytnuty nemají, tak rámec časový, tj. zejména zabránit tomu, aby povinný subjekt fakticky svojí povinnost vyprázdnil tím, že informace, o níž není

pochyb, že poskytnuta být má, poskytne teprve po dlouhém a úporném procesním boji se žadatelem o poskytnutí informace tak, že pro žadatele uvedená informace často již nebude mít význam. V první řadě je tedy třeba dát povinnému subjektu a případně odvolacímu orgánu prostor k tomu, aby v mezích své působnosti řádně uplatnili svoji pravomoc. Za předpokladu, že tak činí způsobem, který je v souladu nejen s obsahem, ale i smyslem a účelem zákona o informacích, nepostupují šikanózně a neprodlužují účelově proceduru vedoucí ke konečnému závěru o tom, zda informace má být poskytnuta anebo nikoli, není důvodu, aby v této fázi procedury vstupovala stoudní moc do výkonu jejich pravomocí. Pokud se však objeví zřetelné indicie, že výše uvedeným způsobem povinný subjekt či odvolací orgán nepostupují, je na místě zásah soudní moci i do této fáze. Signálem, že povinný subjekt a odvolací orgán nepostupují v souladu s výše uvedeným, bude zpravidla opakované zrušení rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace rozhodnutím odvolacího orgánu a vrácení věci povinnému subjektu. Za obvyklých okolností totiž již v jednom kole procesní interakce mezi povinným subjektem a odvolacím orgánem má být vyjasněno, zda důvody k odepření informace jsou dány anebo nikoli. V rozporu se smyslem a účelem zákona pak bude takové rozhodnutí odvolacího orgánu o zrušení rozhodnutí povinného subjektu a vrácení věci povinnému subjektu k dalšímu řízení, jež bude řešit skutkové či právní otázky, které byly v podstatných ohledech již jednou řešeny předchozím zrušujícím rozhodnutím odvolacího orgánu. Podobně tomu bude při opakovaném rušení rozhodnutí povinného subjektu z důvodů sice skutkově či právně odlišných od těch, které byly důvodem vydání předchozího zrušujícího rozhodnutí, avšak takových, které již v předchozím kole řízení před odvolacím orgánem byly patrné z obsahu žádosti o poskytnutí informace či dalších podkladů, které měl odvolací orgán k dispozici, či vzhledem k povaze věci a při vynaložení patřičné odborné péče, k dispozici mohl mít a měl.

Pokud tedy žalobce v žalobě podle § 65 a násl. s. ř. s. tvrdí konkrétní důvody nasvědčující ve shora popsaných intencích tomu, že odvolací (nadřízený) orgán postupoval při vydání rozhodnutí, kterým zrušil rozhodnutí povinného subjektu odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a vrátil věc povinnému subjektu k dalšímu řízení, v rozporu se smyslem a účelem zákona o svobodném přístupu k informacím, a pokud soud zjistí, že tvrzení žalobce odpovídají skutečnosti, není důvodu, aby soud takovou žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s. jako nepřipustnou pro nevyčerpání řádných opravných prostředků v řízení před správním orgánem. Naopak žalobu projedná (nejsou-li jiné překážky k takovému postupu) a věcně o ní rozhodne v souladu s § 16 odst. 4 s. ř. s. Rozšířený senát NSS k tomu ostatně v jiné souvislosti v usnesení ze dne 22. 10. 2014, č.j. 8 As 55/2012-62 uvedl, že smysl a účel uvedeného ustanovení je zřejmý – zabránit ping-pongu mezi povinným subjektem, resp. odvolacím orgánem na straně jedné a správními soudy na straně druhé a zajistit, že prostřednictvím soudní ochrany bude rychle a účinně dosaženo poskytnutí informace v případech, kdy poskytnuta být má, avšak povinný subjekt ani odvolací orgán tak neučinily. Krajský soud má při postupu podle § 16 odst. 4, věty druhé zákona o informacích nejen postavení orgánu kasačního, nýbrž i postavení orgánu nalézajícího hmotné právo. Je tedy na něm, aby ověřil, zda byl dostatečně zjištěn skutkový stav, a pokud ne, aby jej v potřebné míře zjistil a poté, aby posoudil, zda existují důvody pro odmítnutí žádosti. Nejsou-li takové důvody, je povinen povinnému subjektu nařídit požadované informace poskytnout.

Shora uvedené rozsudky Městského soudu v Praze a Nejvyššího správního soudu, jakož i další judikaturu, vztahující se buď konkrétně k věci účastníků řízení či k zákonu o informacích jako takovému, bude mít žalovaný na paměti při rozhodování o odvolání žalobce v nyní projednávané věci.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, soud mu proto přiznal právo na náhradu nákladů řízení, které jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem ve výši 2000 Kč a náklady právního zastoupení za 2x hlavní úkon po 3100 Kč a 2x režijní paušál po 300 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif), tedy celkem 8 800 Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

V Praze dne 29. května 2015

JUDr. Ivanka Havlíková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Lucie Horáková